

12.Хачатурян Ю.С., Караев В.А. Связь типов высшей нервной деятельности с репродуктивными качествами коров //Животноводство.- 1984.-№3.-С.49-51.

Акцентируется внимание на необходимости усиления отбора с учетом типов конституции, нервной системы, стрессоустойчивости.

Предложен способ выделения животных с сильной и слабой нервной системой.

Attention is accented on the need to make the chouse of animals more strong with according of types of constitution, nervous system, stress-sustainability.

The method is offered of extracting the animals with the strong and weak nervous system.

УДК 636.2.083.082

ОПТИМІЗАЦІЯ РЕЖИМУ ПРИМУСОВОГО МОЦІОНУ ДЛЯ КОРІВ У СУХОСТІЙНИЙ ПЕРІОД

М.М.Рибалка, В.С.Тендітник

Полтавська державна аграрна академія

А.М.Рибалка

Полтавська державна обласна лабораторія ветеринарної медицини

За результатами досліджень розроблено оптимальний режим примусового моціону для корів в сухостійний період, який забезпечує більш повну реалізацію їх відтворних властивостей.

корова, сухостійний період, примусовий моціон, відтворні функції

У нинішніх умовах ведення молочного скотарства науковці і практики часто відмічають різноманітні патології при отеленнях і в післяотельний період, зміни біоритму відтворних функцій корів після отелення. Внаслідок цього до 70-80% тварин не проявляють статевої циклічності, що призводить до масової неплідності й великих економічних збитків [5]. При цьому пропонується застосування простагландинів, фолікулостимулюючих чи статевих гормонів, біогенних препаратів. Усі вони певною мірою позитивно впливають на окремі функції: зменшується кількість тварин з затриманням посліду, більш чітко проявляється статеві циклічність, збільшується процент запліднених тварин та ін.[4].

Подібні результати, але без застосування фармакологічних препаратів, одержали в дослідях [1-2]. Автори за умов безприв'язного утримання разом з пасивним (рух на вигульно–кормових майданчиках до годівниць, поїлок, у приміщення на відпочинок, перехід в ДМБ і назад та ін.) застосовували примусовий моціон тварин по спеціальному скотопрогінному шляху. Це дало змогу різко поліпшити запліднювальну здатність корів, збільшити вихід телят на 100 маток (на 7–12 голів), зменшити сервіс – період і кількість захворювань пологово–статевих шляхів.

Таким чином, важливість примусового моціону для свійських тварин доведена наукою і практикою. Він позитивно впливає практично на всі функції організму тварин – споживання і використання кормів, відновлення відтворних функцій після отелень, на якість спермопродукції, м'ясної та молочної продукції, підвищує резистентність організму та ін.

На думку науковців, тривалість примусового моціону для корів повинна бути в межах 2...3 год. на добу, інші регламентують його на певну віддаль – 3-8 км з швидкістю руху 2-6 км/год [3-4].

Необхідно врахувати, що корови в кожному молочному стаді знаходяться на різних стадіях лактації за різного фізіологічного стану. Тому, на наш погляд, важливо не лише організовувати тваринам примусовий моціон на певну відстань, а й розробити відповідний його режим протягом доби з урахуванням фізіологічного стану корів. Дані проблеми і змусили нас провести відповідні дослідження.

Отже, метою наших досліджень було вивчити і обґрунтувати оптимальний режим примусового моціону для сухостійних корів, який би забезпечував найбільш повну реалізацію їх відтворних функцій без використання фармакологічних препаратів.

Методика досліджень. Для проведення науково-господарського дослідження відбирали клінічно здорових корів на початку запуску і розділяли на 4 групи. У кожній виробничій групі з 60-64 корів чорно-рябої породи було по 18 аналогів за віком в отеленнях, живою масою, надоем за минулу лактацію, часом запуску. Піддослідних сухостійних тварин кожного дня, до переведення в групу глибокотільних (за 5–7 днів до отелення), випускали на окремо змонтовану скотопрогінну дорогу довжиною в 1 км і активно їх підганяли (особливо спочатку, доки тварини звикали до цієї процедури), підтримуючи швидкість руху близько 3 км/год. При цьому в I (контрольній) групі корів примусовий моціон був відсутній, у II (дослідній) – примусовий моціон на віддаль 2 км у першій половині дня, III – два рази по 2 км кожного разу в першій і другій половині дня, в IV – один на раз на день на відстань 4 км.

При проведенні досліджень враховували поведінку тварин, динаміку живої маси корів і телят, деякі відтворні функції.

Результати досліджень. Встановлено, що різні режими примусового моціону значно впливали на добовий ритм поведінки піддослідних тварин. Зі збільшенням відстані і тривалості моціону корови більше часу витрачали на відпочинок в лежачому положенні й менше – на споживання кормів (табл. 1).

Після звикання до активного моціону (5-7 днів) корови з задоволенням виходили з вигульних майданчиків і майже самостійно рухались по скотопрогінній дорозі. Під час активного моціону частота дихання збільшилася з 25-30 до 50-80 за хвилину. Після моціону (особливо на відстань 4 км) корови пили воду і, як правило, лягали відпочивати і жували жуйку

(73,2% тварин) навіть тоді, коли в годівницях знаходилися щойно роздані корми.

1. Поведінка сухостійних корів за різних режимів примусового моціону (на голову на добу)

Показники		Групи корів							
		I		II		III		IV	
		хвилин	%	хвили н	%	хвили н	%	хвилин	%
Спожи- вання	кормів	270±13,6	18,7	275±14	19,1	260±15	18,0	241±13	16,7
	води	36±1,2	2,5	19±1,0	1,3	20±1,6	1,4	14±1,0	1,0
Стоять, ходять, всього		508±12,1	35,3	582±13	40,4	490±11	34,0	405±12,5*	28,1
Відпочивають лежачи		626±16,5	43,5	564±14	39,2	670±18	46,6	780±20,1*	54,2
Всього		1440	100	1440	100	1440	100	1440	100

Примітка: *- різниця достовірна, $P < 0,001$.

Тому корови IV групи в лежачому положенні перебували на 154 хв. довше, а стояли і рухалися на 103 хв. менше, ніж їх ровесники з I групи (різниця високо достовірна).

Режим примусового моціону у корів III групи суттєво не вплинув на їх добову активність. Майже всі елементи поведінки у них були такими ж, як у корів I групи. У той же час, тварини дослідних груп споживали на 0,4–7,3% кормів більше, а приріст живої маси за сухостійний період був дещо меншим, ніж у аналогів з I групи.

Під впливом примусового моціону значно зменшується кількість хворих тварин (табл. 2).

Під впливом примусового моціону зменшується захворювання корів у сухостійний період маститом (в 1,3-3 рази). Те ж саме можна відмітити і по інших показниках. Найкращі результати були одержані у III групі тварин.

Аналогічна картина

відмічена нами і за показниками відтворення. Так, час від отелення до першої охоти у корів I групи склав в середньому 45,9 дня, тоді як у їх аналогів з III групи – 39,6 днів. Запліднилось корів за три осіменіння відповідно 80 і 95%, в т.ч. від першого осіменіння 40 і 60%. Сервіс період у корів I групи становив 111,1 дня, тоді як III – 80,5 дня (різниця достовірна). У тварин II і IV груп ці показники займали проміжне значення.

Висновок. Із запропонованих режимів примусового моціону в сухостійний період найбільш ефективним виявився режим моціону в III групі корів (2 рази на добу по 2 км кожного разу, швидкість руху 3 км/год). При

2. Захворювання корів за різних режимів примусового моціону, % від поголів'я групи

Показники		Групи корів			
		I	II	III	IV
Захворювання	маститом	9,2	6,6	2,6	3,9
	кінцівок	7,9	5,2	2,6	5,2
Патологічні пологи		5,2	-	-	2,6
Допомога при пологах		13,1	7,9	5,2	5,2
Затримання посліду		34,2	18,4	13,2	15,8

цьому майже не порушується активність корів на протязі доби, значно зменшується кількість захворювань і поліпшуються відтворні функції. Отже, запропонований режим примусового моціону для корів у сухостійний період необхідно обов'язково враховувати при складанні операційних технологій виробництва молока.

Бібліографічний список

1.Богдан И., Богдан Т., Сенкевич И. Механизированные установки для активного моциона коров //Молочн. и мясное скотоводство.-1983.-№2.-С.14-15.

2.Жеков Ж.П. Влияние дополнительного моциона при беспривязном групповом содержании телок на некоторые показатели продуктивности // Животноводство.-1982.-№6.-С.27-28.

3.Плященко С.И., Жаркин В.В., Леткевич О.И. Эффективность различных видов моциона коров при промышленной технологии производства молока //Информ. листок БелНИИИТИ.-№226.-86.-4 с.

4.Полянцев Н.И. Формирование биоритма воспроизводительной функции коров после отела //Зоотехния.-1990.-№9.-С.60-61.

5.Стимуляція статевої функції корів /Харута Г., Волков С., Івасенко Б. та ін. //Тваринництво України.-1995. -№3.- С. 14-15.

По результатам исследований разработан оптимальный режим принудительного моциона для коров в сухостойный период, который обеспечивает более полную реализацию их воспроизводительных функций.

The optimum regime of forced motion has been grounded as a result of investigation. It ensures the more complete realization of cows' reproductive functions.

УДК 637.116.5

ОДНОЧАСНИЙ ТА ПОПАРНИЙ РЕЖИМИ РОБОТИ ДОЇЛЬНИХ АПАРАТІВ

Д.О.Римар

Національний науковий центр, Інститут механізації та електрифікації
сільського господарства

Наведено порівняльну характеристику режимів роботи доїльних апаратів одночасної, попарно – комбінованої та попарної дії. Висвітлено переваги попарного виведення молока з вимені.

корова, вим'я, режим роботи доїльних апаратів

Як відомо, доїння корів здійснюється вакуумними доїльними апаратами. Вони розрізняються за принципом дії – тритактні та двотактні, за конструкцією виконавчого механізму (доїльного стакана) – однокамерні та двокамерні, за конструкції пульсатора – поршневі, мембранні, гідравлічні, електромагнітні, за характером збору молока – в бідон та молокопровід, за